

V Ě S T N Í K

ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ

Číslo 376

Říjen 1987

Milí přátelé,

v duchu — ať jsme kdekoli — vzpomínejme všichni 28. října! Býval to svátek v Československu. Ve Spojených státech měli jsme též důvod oslavovat, vždyť přispěli jsme k uskutečnění osvobození a v letech následujících jsme se právem radovali z úspěchů československé demokracie. Pak udeřil Hitler a po jeho porážce další pohroma postihla Československo. Když komunisté se zmocnili vlády r. 1948, zprofanovali 28. říjen, den, kdy občané byli připraveni nejen o svůj majetek, ale i o svobodu.

Ve Spojených státech je tomu docela jinak: 28. říjen je pro nás výzvou do boje, den, kdy se zavazujeme, že nepřestane-
me usilovat o vzkříšení.

Československá národní rada Vás vyzývá, abyste se zúčastnili činnosti k oživení hnutí za lidská práva, za svobodu. President Spojených států a naše vláda o to usilují. Američané českého a slovenského původu plně chápou co je v sázce nejen pro národy ujařmené a pro další ohrožené oběti, ale i pro Spojené státy a budoucnost svobodného světa.

Rada zdvojnásobila svoji činnost. Helsinský výbor Kongresu USA konal svoji konferenci na podzim 1986 ve Vídni. Za souhlasu Státního departmentu Helsinský výbor pozval ČSNRA, aby se zúčastnila konference. Delegát naší organizace připravil a předal komisi různý materiál o porušování lidských práv a svobody v Československu společně s PETICÍ, která byla podepsána 16 organizacemi. Knihy, brožury a informační materiál, byly rozdány delegátům konference, vyslancům a novinářům. Jeden z dnů určený etnickým skupinám, byl věnován Československu. Znamená to, že Československo zůstává stále na světovém fóru.

Ve Spojených státech ČSNRA informuje členy kongresu ve Washingtonu, americký tisk a veřejnost o událostech a útisku v Československu. Nezanedbává další úkoly: poskytuje pomoc českým a slovenským uprchlíkům; vydává měsíční zpravodaj pro členy, Věstník (česky a slovensky) a American Bulletin (anglicky) pro americké čtenáře, které informuje o důležitých událostech týkajících se Československa. Odbočky Rady, od Washingtonu až po Los Angeles, pořádají zajímavé programy, vzpomínají 7. března, 28. října, výročí slovenského povstání.

Jak vidíte, je mnoho možností jak pracovat pro mír a lidská práva, ale jsou zapotřebí peníze k uskutečnění těchto cílů. Proto prosíme, přidejte se k nám a zašlete svůj příspěvek organizaci osvědčené a dedikované.

ČSNRA

Roční předplatné Věstníku — \$5

THE WHITE HOUSE

Washington — September 10, 1987

I am happy to join Americans of Czech and Slovak descent and Czechoslovaks everywhere in honoring the memory of the great statesman, Thomas Garrigue Masaryk.

On the occasion of the 50th anniversary of his death, it is fitting that we call to mind the contributions to the cause of freedom and democracy made by this Founder and First President of the Czechoslovak Republic. A distinguished philosopher and renowned author who was profoundly influenced by the thought of great Americans like Jefferson and Wilson, Masaryk devoted a lifetime to the struggle to build and strengthen an independent, democratic Czechoslovakia.

Today, in the face of Soviet oppression, the resolute will and determination to be free that marked the struggle for independence live on in the hearts of the brave Czechoslovak people. Though he would have been deeply saddened at the present circumstances of his countrymen, President Masaryk was above all an optimist with a firm faith in the ultimate victory of democracy. His memory is an inspiration to all who cherish liberty and the dignity of man.

I'm honored to extend best wishes to Czechoslovaks throughout the world as you commemorate the life and achievements of this extraordinary leader. God bless you.

Ronald Reagan

Z OKUPOVANÉHO ČESKOSLOVENSKA

DOKUMENT CHARTY 77 č. 52/87

K 50. VÝROČÍ ÚMRTÍ T. G. MASARYKA

Praha, 7. 9. 1987

Před padesáti léty zemřel první prezident Československé republiky Tomáš Garrigue Masaryk. Připomínáme to z úcty k němu a z odporu vůči těm, kdo se z nepřátelství k demokracii a k naší státní samostatnosti snaží tuto vynikající osobnost vymazat z národní paměti Čechů a Slováků či aspoň zkazit její obraz. Pro nás je dílo T. G. Masaryka inspirací a povzbuzením.

Do veřejného života vstoupil T. G. Masaryk ještě před vznikem Československa jako filozof, pedagog a hlavně politik. Snažil se vyprostit myšlení Čechů a Slováků z jednostranné závislosti na německém zprostředkování a otevřít mu pohled do světa, především k anglosaské kultuře s jejich kritickým myšlením a s tradicí politického pluralismu, demokracie a občanských práv. Od budoucnosti čekal postupné zrovnoprávnění lidí žijících v bídě a závislosti. Odmítal však prudké zvraty, provázené násilím. Lepší cestu

VESTNIK

October 1987

Organ of the Czechoslovak National Council of America

Published monthly (Except bi-monthly July-August)

Subscription \$5.00 - Outside U.S.A. \$6.00

Editor - O. Kovar

Office: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telephone: 656-1117

VĚSTNÍK

Říjen 1987

Organ Československé národní rady americké

Vychází měsíčně (s výjimkou dvojčísla v červenci-srpnu)

Předplatné \$5.00 - Mimo USA \$6.00

Redaktorka - O. Kovářová

Úřadovna: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telefon: 656-1117

viděl v pozvolném vývoji, jemuž je třeba pomáhat výchovou i úpravou institucí. Oporu politické demokracie hledal mimo politiku v základech lidské bytosti: v rozumu a mravnosti, ve svědomí individua i v zájmech lidských skupin. Bojoval za poctivost politiky i vědy. V právních, diplomatických a jiných zápasech, do nichž vstupoval, hledal vždycky víc než jen užitek dne. Tak se za tzv. hilsneriády téměř sám postavil proti obecné pověře o rituální vraždě a hájil bezvýznamného jedince proti významným osobám i skupinám. Byl za to napadán, ba vylučován z národa. Nedlouho před první světovou válkou se postavil proti ministru zahraničí rakousko-uherské vlády hraběti Aehrenthalovi, jehož úřad inscenoval proces, v němž s použitím placených konfidentů byla skupina Srbů a Chorvatů odsouzena pro velezradu. Masaryk jako poslanec říšské rady vlastním vyšetřováním podvody zjistil a podal o nich domácí i světové veřejnosti důkazy, takže rozsudky byly zmírněny. Takto ve své "nepolitické politice" účinně stavěl smysl pro spravedlnost a čest proti zdánlivě nepřemožitelné moci.

Ještě za Rakouska-Uherska se Masaryk stavěl proti centralismu pro jeho nedemokratičnost a proto, že vede lidi ke lhostejnosti a neodpovědnosti. Říkal těmto vlastnostem i pak za republiky "rakušáctví": Lidé na všecko nadávají, ale neudělají nic k nápravě. Mluví jinak, než jací jsou, ale co odsuzují, s tím se ve skutečnosti sžili. Masaryk chtěl, aby republika byla tím, co to slovo znamenalo ve starém Římě — res publica, věc veřejná, věc všech a každého. Od začátku své politické činnosti Masaryk dlouho věřil, že monarchii je možno zreformovat. Jako poslanec se o to loajálně snažil. Trpělivě a důsledně vyzýval vídeňskou vládu, aby mezi národy říše i ve společnosti zavedla spravedlivější řády. Byl pro federativní uspořádání říše a rušení privilegií. Když však roku 1914 byly oba naše národy hnány do války za cizí zájem, vyzval je k odboji. V exilu, kam odešel ve věku 65 let, musel západoevropské i americké veřejnosti vysvětlovat, že jako národ existujeme a také, kdo jsme. Posléze se postavil do čela obnovy české státnosti na demokratických a republikánských základech ve spojení se Slováky, jejichž národní existence byla ještě více ohrožena. Zásluhou vítězství Dohody i bojových úspěchů desetitisíců Čechů a Slováků na frontách proti ústřednímu mocnostem byl tento zápas, posilovaný i spontánními projevy doma, úspěšný.

V evropské tradici není úloha státu omezena jen na potlačování. Vhodné státní formy dávají příležitost a podmínky k rozvoji vyšších hodnot a k harmonickému soužití lidí. Je tedy stát prostředkem a pomůckou, nikoli hodnotou sám o sobě. Je užitečným nástrojem nebo překážkou. Mnoho menších národností v Evropě, jež si v posledním tisíciletí nevytvořily svůj stát, nestaly se státním národem, většinou dnes jen kulturně žijí na úrovni

folklóru. Masaryk přispěl svou autoritou i prací k tomu, že Češi a Slováci získali vlastní stát a že to byl navzdory omylu čechoslovakismu stát demokratický, právní. Jeho občané volili svobodně své představitele, zakládali podle svých zájmů spolky a organizace, mohli vyhledávat a šířit informace a názory, tvořit i podnikat, cestovat volně do ciziny a vracet se z ní. Československá republika měla nezávislé soudy, u nichž bylo možno se dovolat ochrany i proti rozhodnutí státních úřadů. V těchto směrech patřila před druhou světovou válkou k nejvyspělejším státům Evropy. Nevyřešila však těžké sociální a národnostní otázky, jež byly v tehdejší Evropě všeobecné, a za dvacet let je ani vyřešit nemohla! Podrobnější pravdivý obraz tohoto státu mohou ovšem podat jen svobodné historické práce a dokumenty, jež existují, nejsou však dnes obecně přístupné.

Brzy po Masarykově smrti byly mravní síly našich národů vydány krutým zkouškám, když bojová vůle, prokázaná v mobilizaci roku 1938, byla zmarněna. Jestliže po porážce nacismu v roce 1945 bylo obnovení samostatného Československa pro svět samozřejmé, byla to také zásluha masarykovské tradice. Demokratický stát, před válkou ostrov uprostřed diktatur, octl se jejich pádem na prahu nové možnosti: pokročit v řešení sociálních a dalších společenských otázek. Takový stát jsme si představovali, takový stát poválečná Evropa potřebovala.

V desetiletích po válce, kdy slovo demokracie pokleslo v pouhou kamufláž, ukázalo Masarykovo dědictví svou hloubku a vkořeněnost v politické kultuře československé státnosti právě tím, že se totalitní moc bez této kamufláže, navzdory silným slovům a navzdory odstraňování Masarykových soch i knih, neobešla.

Ve Světové revoluci vyslovil Masaryk myšlenku, často vzpomínanou s pochybami, že čas autokracie skončil, nastává čas demokracie. Tento názor byl chápán jako předpověď. Dnes, po padesáti letech, se proměnil v nutnost a program.

Jan Litomiský   Libuše Šilhanová   Josef Vohryzek
mluvčí Charty 77   mluvčí Charty 77   mluvčí Charty 77

CZECHOSLOVAKIA

STILL OCCUPIED !

CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL OF AMERICA

Naše nálepky mají svou tradici a účel připomínat světu, že Československo je stále v sovětském zajetí. Těší nás první odezva na naši žádost o finanční příspěvek. Doufáme, že je to slibný začátek a že pošlete i vy a že požádáte přátele, aby též přispěli.

Kolekce obrazů československých malířů-grafiků vystavená v Chicagu

Na výstavě moderního malířství, která probíhala od poloviny července do konce srpna ve Smart Gallery na kampusu University of Chicago, objevilo se i 49 obrazů dvanácti československých malířů-grafiků. Touto sbírkou grafických děl, která je dnes v majetku Smart Gallery, představila se americké veřejnosti skupina našich umělců, kterou zformovala společná snaha nepodřít své umělecké snažení oficiálně vyhlášeným teoriím socialistického realismu a jít svou vlastní, byť obtížnou a neschůdnou cestou, na níž by obnovovali vztahy československého grafického umění s hlavními proudy moderního umění světového, zpřetřhané dobou okupace i poválečného politického vývoje, a uplatňovali nové, moderní techniky.

Styl i náměty jednotlivých vystavovaných obrazů, vzniklých v období mezi lety 1964—1978, se různí. I když v podstatě všechny čerpají z vlivů moderních směrů (především surrealismu a expresionismu), každý z nich vyjadřuje osobitou uměleckou individualitu a zájmovou zaměřenost svého tvůrce. Jedno však mají všechny obrazy společné. Všechny jejich náměty prozrazují silné národní citění a všechny směřují k jedinému cíli; vyjádřit bezvýchodnost a strádání člověka ušlápnutého botou totalitního byrokratického režimu a budoucnost lidstva a Země podřizující se zákonům současné technologie.

Někteří umělci volili k tomuto cíli čistou politickou tematiku (Jan Krejčí, Oldřich Kulhánek), jiní jsou méně specifictí a spojují tuto ústřední tematiku s náměty z jiných oblastí, např. literatury, hudby, mytologie atd. (Karel Demel, Albín Brunovský, Vladimír Suchánek, Vladimír Gažovič, Jiří Anderle.) Všichni však tvořili svá díla se záměrem vyprovokovat diváka k přemýšlení o síle odpovědnosti současné generace jak za své lidské přežití vůbec, tak za přežití české kultury a českého národního vědomí.

A to je hlavní poslání této pozoruhodné sbírky obrazů, kterému jistě i americký návštěvník výstavy plně porozuměl.

OS

PRONÁSLEDOVANÍ VLASTENCI

jest název mé nové knihy, vytištěné v červnu 1987 v Mnichově. Kdežto moje dva svazky Poslední pocty jsou památkou na zemřelé če. exulanty, kteří po roce 1948 museli opustit vlast a žít v cizině, kniha "Pronásledování vlastenci" je určena těm, kteří usilovali o lepší budoucnost našich národů a byli pro své národní a sociální přesvědčení pronásledováni rakouskou soldateskou v první světové válce, za druhé světové války persekuváni německými nacisty a po roce 1948 komunisty.

Žalářemi nejtemnějšími prošli mnozí příslušníci čs. strany Národně sociální v období devadesátiletého trvání této národní strany. Velký počet je těch, kteří pro věrnou službu národu položili svůj život. Pro věčné časy zůstávají svatými jména popravených: senátorky Františky Plamínkové, zasloužilé bojovnice za rovnoprávnost žen, národní mučednice a obětavé sociální pracovnice, poslankyně Dr. Milady Horákové, odsouzené k trestu smrti nacisty — popravené komunisty. Také jméno vlastence, zasloužilého generála Heliadora Píky, popraveného komunisty nebude nikdy zapomenuto.

Kniha "Pronásledování vlastenci" má 278 stran, cena 12.50 US dolarů, včetně poštovního a za transport z Mnichova.

Současně s objednacím lístkem vyplňte šek na jméno Josef Pejskar.

S přátelskými pozdravy,

Jožka Pejskar

330 N. Stage Coach Lane, Fallbrook CA 92028

AUTOROVA PŘEDMLUVA

Perzekuce je prastarý, nešťastný a nepraktický prostředek mocichtivých vladařů. Nikdy, jak historie národů, států a církví dosvědčuje, nepřinesla perzekuce to, co si od ní ti, kdož ji prováděli, slibovali. Čím krvavější byla éra Nerónova, tím mocnější byla víra křesťanů. Podobně tomu bylo s mnohými politickými hnutími a organizacemi, které v minulosti pronásledovali despotičtí vládcí. Ne jinak tomu bylo s perzekucí čs. strany národně socialistické. Tato československá, demokratická, vlastenecká strana, s humanistickým programem prošla od svého vzniku v r. 1897 nejdříve ohněm nejtužší perzekuce; nejdříve to byla justice rakouské monarchie, která zatýkala a popravovala nár. socialisty, v letech 1939—1945 němečtí nacisté popravili a umučili na 2400 příslušníků národně socialistické strany a po roce 1948 pronásledovali národní socialisty komunisté. Třebaže vždy oslabena o několik čelných hlav a dlouhé řady obětavých vlastenců — pracovníků, vždy se znovu národně socialistická strana vzchopila k životu. Pod ranami roste vzdor, věčně neutuchající nadšení a láska k ideím. A když padli jedni, nové a nové síly se jako jarní vody tlačily na jejich místa, nenechaly se ovládnout a tím méně zabít. Z tohoto tradičního pravidla, že tlak vyvolává protitlak, mohli by se poučit komunističtí usurpátoři v Československu.

My, kteří jsme si své životy a zdraví zachránili odchodem do exilu a žijeme ve svobodném světě, máme povinnost vydat svědectví o utrpení bratří a sester v naší vlasti, kde byli a jsou dosud perzekuváni. Sepsal jsem tuto knihu a věnoval ji těmto trpícím bratřím a sestřím v Československu.

Zdůrazňuji, že kniha nepojednává o historii čs. strany národně socialistické, nýbrž o trojnásobné perzekuci, které byli vystaveni její stoupenci, tisk i strana samotná. Pronásledováním byli postiženi také ostatní příslušníci národa a jiné čs. demokratické politické strany. Mnozí národní socialisté vstupovali do národního odboje — a to platí především o odboji proti nacistům v letech 1939—1945 — nikoli jako straníci, nýbrž jako příslušníci českého národa — avšak obvykle byli souzeni a pronásledováni pro svou příslušnost k tzv. "Benesch — Partei". Tato kniha o perzekuci národních socialistů nemíní snižovat a přehlížet odbojovou činnost příslušníků ostatních čs. demokratických politických stran, kteří podobně jako národní socialisté statečně a neohroženě bojovali za svobodu a demokracii v Československu.

Psal jsem tuto knihu v exilu, ve Spojených státech v letech 1981—1982. Pro tuto práci jsem neměl všechnu nezbytnou literaturu a informační zdroje a proto v ní čtenář najde nedostatky, snad i některé nepřesnosti. V žádném případě se tak nestalo záměrně. Všem bratřím, sestřím a přátelům, kteří mně byli při psaní knihy nápomocni, bratrsky děkuji.

Jožka Pejskar

Samizdatový časopis z NDR "Grenzfall"

ve svém letošním šestém čísle přináší m.j. dopis redakce generálnímu tajemníkovi ÚV KSSS Gorbačovovi, v němž se dovolává jím proklamovaného "nového myšlení" ve vztahu k občanským iniciativám v NDR, Polsku, Československu a v Sovětském svazu, a informuje o tom, jak byl dopis předán na sovětském velvyslanectví v Berlíně. Dále si všímá případu režisérky F. Klierové, která je od r. 1985 bez místa, když byla protiprávně vyloučena ze svazu divadelníků. Časopis zveřejňuje též zprávy a komentáře o životě v sousedních státech a v Rumunsku a oznamuje svým čtenářům, že v Brně byl propuštěn z vazby Petr Pospíchal. *Infoch*

Cena Egona Hostovského udělena

Cenu Egona Hostovského za loňský rok dostala kniha Josefa Híršala *Píseň mládí*, která vyšla v 68 Publishers. Tato cena se uděluje každoročně za dílo v próze, které nemůže vyjít v Československu. V porotě jsou dr. G. Kovtun, prof. A. J. Liehm, prof. Josef Škvorecký a prof. Gleb Žekulin.

Václav Černý zemřel

Václav Černý, profesor literatury na Karlově Universitě v Praze, významný kritik české literatury, zemřel 2. července 1987 ve věku 82 roků.

Václav Černý měl pohnutou minulost. V době II. světové války byl poslaný do koncentračního tábora pro spolupráci s odbojem proti nacistům.

V roce 1953 byl znovu žalářován, tentokrát komunistickým režimem, a obviněn z protistátní akce, což vedlo k propuštění z Karlovy University. Byl také jedním ze zakladatelů Charty 77.

Karel Černý obdržel čestná uznání z několika universit ve Francii a byl také členem Španělské královské Akademie. Jeho spisy byly zakázány v Československu. Tři díly jeho vzpomínek byly vytištěny vydavatelstvím 68 Publishers v Torontu, Canada. Profesor Černý byl zapojen činně v Chartě 77 až do smrti, a pravidelně přispíval s články na Západ.

OZNÁMENÍ — SJEZD SVU 1988

Dagmar White, president odbočky SVU ve Washingtonu, zajistila datum 14. sjezdu SVU a to 22.—25. září 1988 v Mezinárodním Kulturním středisku George Town University ve Washingtonu, D.C.

Zájemci, kteří by mohli přispět k úspěchu sjezdu svou přednáškou, přihlaste se zavčas u dr. F. Meissnera, 822 3 Still Spring Court, Bethesda, Maryland 20818.

Kategorie přednášek (v angličtině):

1. Agriculture
2. Architecture and Engineering
3. Biological and Earth Sciences
4. Business, Economics, Finance, Industry
5. Czechoslovak Genealogy
6. Education
7. Health and Medical Sciences
8. History
9. Humanities and Literature
10. Linguistics
11. Mathematics and Physical Sciences
12. Military

13. Performing Arts
14. Public Service and Politics
15. Religion and Theology
16. Social Sciences
17. Sports
18. SVU Youth
19. Theater
20. Visual Arts
21. Womens Movement

Projev dr. Ladislava Hejdánka na vzpomínkové slavnosti Charty 77 u hrobu T. G. Masaryka v Lánech dne 13. září 1987

Přátelé!

Sešli jsme se tu, abychom vzdali poctu jednomu z velikánů českých i slovenských dějin, velkému Evropanovi. Naše motivy se asi dost liší, jako se liší naše osudy, ale také naše východiska a naše orientace. Společně nám však je neotřesitelné přesvědčení, že je v naší zemi třeba obnovit a posílit lidská a občanská práva. A byl to právě Masaryk, který přispěl k prosazení a obraně celé řady těchto práv a svobod jako málokdo u nás. Možná, že zase budou mezi námi rozdíly v hodnocení jeho příspěvku, ale v jiné věci se shodneme naproti tomu jednomyslně, totiž že je dosud nesmytá národní hanbou, jestliže zakladatel tohoto státu a jeho první prezident byl po dlouhá desetiletí vykázan na periferii všeobecného zájmu a takřka vytěsňen z národního povědomí. Přišli jsme sem také proto, abychom to pojmenovali a abychom proti tomu pozvedli svůj hlas.

Proti komu se však obrácíme? Tady přece nejde a nemůže na prvním místě jít o jinak jistě oprávněnou kritiku oficiální kulturní či spíše nekulturní politiky, zahrnující odstraňování soch a jiných památek na Masaryka, likvidaci Ústavu TGM, včetně bohaté knihovny a archivu, vyřazení jeho knih z knihoven a zvláštní příkazy pro antikvariáty, letmé a nepravdivé zmínky v učebnicích a většinou i ve školních výkladech atd. Ale musíme se tázat, jak je možné, že jsme si to nechali jako národ líbit? Není tím dokumentován převážný nezáměr o Masarykův myslitelský a duchovní odkaz? Proč jsme nebrali útok na Masarykovu památku a zejména na jeho dílo jako útok na sebe, jak na samy kořeny našeho života? T. G. Masaryk se podle znění zákona zasloužil o stát. Vážili jsme si víc alespoň tohoto státu a jeho demokratického zřízení? Musíme přiznat, že ani v obraně státu a demokracie jsme neprojeвили větší rezistenci.

Když psal Masaryk Českou otázku, neváhal jako realista a kritický myslitel poukázat na to, že jsme měli "v minulosti vývoj docela zvláštní, a to ten, že se národ ve své ohromné většině zřekl svého hlavního díla, reformace, a že proto náš vývoj byl zadržten a zvrácen". Dnes je zřejmé, že ten "docela zvláštní národní vývoj od těch časů i dál" zvláštně pokračuje. Naše republika byla v období mezi válkami jistě nejdemokratičtějším státem Střední a Východní Evropy a jedním z nejdemokratičtějších v Evropě vůbec. Ale zatímco jiné národy se postavily agresi se zbraní v ruce, my jsme disciplinovaně demobilizovali a pak v okupaci nechali bojovat jen několik ilegálních skupin. Když byl nepřítel, který nás zbavil svobody a samostatnosti, poražen, spíše jakousi setrvačností než opravdovým národním úsilím se

obnovilo něco ze svobody a samostatnosti dřívější, kterou jsme v pravý čas dost nehájili. Ve chvíli nového ohrožení demokracie vyšlo s protestem do ulic jen několik stovek studentů. A národ musel pak "přežít" soudy a vězení, popravy a rehabilitace, reformní hnutí a téměř dvacetiletou reakci a dnes se některým zdá, že už pomalu ztrácí i své národní povědomí.

Chtěli jsme vzdát hold Masarykově památce. A nyní tu před ním stojíme jako spoluvinníci. Dělali jsme a děláme vsutku dost, abychom se k němu směli hlásit? Máme dnes jako tenkrát starost o své národy, o českou a slovenskou politickou samostatnost. Ale Masaryk nám k tomu říká: "Život státní a politický nemá pro národ té důležitosti, jaká se mu připisuje." "Politická samostatnost nás nespasí a nezachrání. Byli jsme samostatní a svou samostatnost jsme ztratili." A pokud jde o sám národ: "Neběží o jazyk a národnost, ale o duši. Kdo nalezne duši svou, neztratí jazyka." "Nevolejme ani my dnes po češtví, slovanství, po vlastenectví, ale po pravdě. A pravdě vydáváme svědectví." "Potřebujeme idejí, živých a velikých idejí, a nebudeme malí. Musíme mít ideje světové, ideje netoliko pro sebe, ale pro všechny."

Proč došlo k tak hlubokému národnímu úpadku? Za příčinu označuje Masaryk, přeneseně chápáno, rok 1487, kdy byl zneprávněn obecný lid. "Odčinit rok 1487, to znamená v českých zemích všem občanům dát naprostou rovnost před zákonem, to znamená úplnou svobodu svědomí." My si dnes dobře uvědomujeme, že také první republika měla své občany druhého řádu. Tím spíše však musíme dnes usilovat o to, aby napříště u nás už nebylo občanů druhého řádu na jedné straně a privilegovaných na straně druhé. A ovšem, co platí u nás, platí pro celou Evropu, ano pro celý svět. V minulosti se nám podařilo ukázat, že v jednom státě mohou spolu pokojně žít různé národnosti, že spolu mohou žít katolíci i protestanti i bezvěrci, že je možné spolužití i různých sociálních skupin a že se všichni mohou ve svém státě cítit jako doma. Ale dnes to musí být naším úkolem a cílem, nechceme-li se všichni vystavovat novým nebezpečím v budoucnosti, národním i celoevropským.

Z naší dnešní krize se nedostaneme, nebudeme-li navazovat na předchůdce a nebudeme-li se u nich učit. Masaryk měl také své vzory a učitele. Nejčastěji uváděl Havlíčka a Palackého. Ale zdůraznil, že "vděčnost k nim musíme projevovat ne planým braním jejich jména nadarmo, nýbrž poznáním jejich úmyslů, pokračováním na jejich dráze." S dvěma krátkými přestávkami se mladým lidem našich národů brání již téměř půl století v poznávání nejen díla Masarykova, ale i jiných velikánů naší minulosti. S tím je potřeba už jednou skoncovat. Jedním z prvních kroků by se mohl stát nový přístup k celé naší i evropské minulosti, přítomnosti i budoucnosti prostřednictvím navázání na Masaryka. Je v souhlasu s naší ústavou a zejména s kulturními právy zakotvenými v helsinském Závěrečném aktu a v dávno již ratifikovaných mezinárodních paktech, žádáme-li úřední souhlas k ustavení nezávislé Společnosti T. G. Masaryka a povolení její veřejné činnosti přednáškové, publikační, vědecké i popularizační, včetně obnovení Ústavu TGM s původní knihovnou, pokud bude ještě moci být shledána, tak aby jejich původní činnost co nejlépe přispívala k obnovení nejen povědomí, ale i skutečných znalostí a vědomostí o Masarykově životě i díle v nejšířší

veřejnosti a k prohloubení a zintenzívnění odborné práce souvisící s Masarykem, jeho předchůdci i pokračovateli, s jeho dobou, ale také a zejména s dneškem, tj. v duchu současných aktuálních potřeb našeho národního života. Mohli bychom pak doufat, že po tomto prvním kroku bude naše společnost, budou naše národy s to udělat kroky další. Tak jako Masaryk koncem minulého století vytýkal tehdejší liberálům "ono úzkoprsé, nepěkné a nečeské pojmání otázky sociální", proti němuž sám stavěl "kulturní a politické obrození, osvobození té části národa, která posud od národní a kulturní práce duchovní byla vyloučena", musíme po stu letech žádat vlastně něco podobného: znovuzapojení do kulturního a duchovního života národa a společnosti všech těch, kteří v minulosti byli z něho násilně nebo administrativně vyloučeni. Ne však nějakým novým úředním aktem, nýbrž prostým respektováním jejich nezadatelných práv, jež jim dlouho byla a dodnes jsou upírána.

Vzpomínáme-li dnes na Masaryka, není to žádný návrat do minulosti. Vlastně nejde ani tak o Masaryka, jako spíš o nás, o naše děti a vnuky. Také dnes by někdo mohl a měl psát "o naší nynější krizi" a o "české otázce". Obě tato témata jsou však už jednou spjata nejenom literárně s osobou a dílem T. G. Masaryka, a to by si měl každý uvědomit. Bez navázání na něho není pro nás a pro nikoho možné ani o těch tématech psát, natož českou otázku řešit a překonat. Proto není frází, vyslovíme-li přesvědčení, že Masaryk je pro nás, pro naše národy, pro naši společnost spíš otázkou budoucnosti, to jest naší budoucnosti.

Masaryk...

Můj ideál by by, mít překlady všech hlavních světových básníků, překlady správné a v pěkné češtině, aby naši lidé, kteří jazyků neznají (ostatní i když znají), měli na snadě slušný výběr ze světové literární produkce.

Láska k bližnímu je v plánu světa, lidská společnost stojí na lásce, ale nestačí mít k člověku jen tak zvaný milý cit — láska, humanita se musí ztělesnit v práci, v součinnosti, v tvoření a tím v zdokonalování světa nám daného. Jsme dělníci na vinici boží!

— SPECTRUM —

WCEV 1450 AM

Poslouchejte nový, pestrý č. pořad SPECTRUM každé úterý v 8.05 P.M.—8:30 P.M. na vlně 1450 AM WCEV Radio pod vedením Jarmily Smrčkové

PANORAMA — Historické podání o Čechách a Slovácích ve Spojených státech amerických. 328 stránek 7"x10" v angličtině, \$7.00 včetně poštovního. — Czechoslovak National Council of America, 2137 S. Lombard Ave., Cicero, IL 60650-2081.

Roční předplatné Věstníku — \$5

Odbočka Štefánik

Je po letních prázdninách, době odpočinku, výletů a pikniků. Přišel čas vrátit se do práce činnosti což platí také na naši organizaci. Tak jsme zahájili činnost naší odbočky se svoláním schůze na sobotu 26. září, která se konala v domě Henry a Betty Synkových ve Winnetce. Mimo spolkové agendy byla též na programu přednáška ředitele Lincoln Park Zoo v Chicagu pana dr. L. Fishera, který přednášel o novinkách v zoologické zahradě a o jeho posledních cestách po Africe. Jako v minulých letech tak i nyní byla jeho přednáška doprovázena barevnými obrázky. Zásluhou pohostinství manželů Synkových a zajímavé přednášky dr. L. Fishera první schůze dopadla velmi dobře.

Letos konali jsme dva pikniky, jeden v neděli 19. července v zahradě sestry místopředsdkyně Laurichové v upomínku na Dr. Lauricha, spoluzakladatele odbočky v Lindenhurst a druhý v neděli 16. srpna v letovisku bratra Holečka a za spolusponsorství bratra Jandáčka v Loon Lake. Počasí nám tentokrát opravdu přálo, ztrávili jsme vespolek dvě krásná bezstarostná odpoledne v kruhu svých přátel u vody, ve vodě a na výsluní k úplné spokojenosti. Bratří Holeček a Jandáček, známí houbaři, nás dokonce počastovali naloženými a smaženými houbami. Byla to vzácná pochoutka. Sestra Laurichová nás zase zásobila výbornými uzenkami s bohatou salátovou přílohou a všude hostitelé se postarali o osvěžující nápoje. Na obou podnicích uspořádali jsme tradiční tombolu, takže také do pokladny odbočky přibyl nějaký dolárek na další činnost Rady. Vzdáváme ještě touto cestou srdečný dík našim hostitelům za pěkně užitá odpoledne na jejich zahradách, jen bychom si byli přáli, aby se nás sešlo více.

Zároveň dáváme na vědomost, že také letos připravujeme pro členy a přátele mikulášskou zábavu u Kraupnerů ve městě v sobotu 12. prosince. Pozvánky s dalšími podrobnostmi budou rozeslány později. Zatím si rezervujte tento den a přijďte se pobavit. Děkuji, K. H.

Z Českého národního hřbitova

Ředitelstvo Českého národního hřbitova uspořádalo také letos tradiční výroční prohlídku hřbitova pro Sbor zástupců, aby je provedli po hřbitově a zastavili se jednak u některých hrobů, kde odpočívají krajané, známí z veřejného spolkového života československé větve v Americe a poklonili se jejich památce a jednak aby ukázali delegátům, co a jak se během roku na hřbitově zlepšilo, jaké byly provedeny potřebné opravy na budovách a cestách, v jakém pořádku jsou motorová vozidla a nářadí a jaké máme plány do budoucna, abychom hřbitov udržovali v pěkném a líbivém stavu a tak ukázali veřejnosti, že Češi jsou pořádní i na hřbitově.

Prohlídka se konala v neděli 13. září. Bratři a sestry delegáti se sešli u hlavní brány v 10 hodin dopoledne a po složení slibu věrnosti americké vlajce před pomníkem veteránů ze světových válek vydali jsme se na procházku k Masarykově Mausoleu pod vedením našeho správce Phil Roux. Na cestě zastavili jsme se u pomníku, věnovaného Ladimíru Klácelovi z roku 1885, českému vlastenci a filosofovi. Vzpomněli jsme také všech ostatních významných mužů, uložených k věčnému spánku kolem Klácelova pomníku.

U Mausolea upozornili jsme na nedávné opravy, provedené na stropě ochozu kolem dokola a na novou střešku, právě instalovanou. Pak pokračovali jsme v naší procházce ke krematoriu, kde jsme ukázali krásně zrenovované dveře u hlavního vchodu a opravený strop a zeď v jedné části v hlavní kapli.

Bohužel, mezitím se zatáhla obloha a začalo vytrvale pršet, takže jsme prohlídku musili přerušit a zakončili jsme ji ukázkou zbořené hráze na řece, na jejímž přestavení právě pracujeme.

Převážný úsudek delegátů byl, že ta naše zahrádka v Chicagu, kterou si naši předkové založili k poslednímu odpočinku, je dobře udržovaná a zůstává chloubou krajanek veřejnosti. A nejen že dobře slouží již přes sto let jejím potřebám, ale jako nezištná instituce podporuje od založení z přebytků československé demokratické organizace v Chicagu.

A nemohu tuto zprávu ukončit bez zmínky o tom, že při společném obědě v DiLeo restauraci náš milý bratr legionář Divíšek nás obveselil českými a americkými národními písněmi, které zahrál na klavír a mnozí jsme si s ním zazpívali. Po zahrání a zazpívání "God Bless America" jsme se spokojeně rozcházeli v naději, že se za rok opět při této příležitosti sejdem.

Karel Halaška, tajemník

Oblastní výbor Michigan

NÁŠ KALENDÁŘ — Říjen 1987

10. října 1987 — (sobota), 6.00—12 večer. Oblastní výbor pořádá v rámci programů "Pražská kavárna" oslavu 69. výročí nezávislosti Československé republiky v Clubhouse of the Glens of Bloomfield (plánek je přiložen), Bingham Road, 14 Mile & Telegraph. Slavnostním řečníkem bude publicista Martin Hrabík (Cleveland, Ohio) na téma "28. říjen a první republika". Na pořadu bude též hudební vložka — Antonín Dvořák, Humoresky, opus 101, č. 1, 3, 4, 5 a 7. Sólistka na piano: Gita Beginová. Po pořadu diskuse a volná zábava. Občerstvení bude k dispozici. Vstupné (bez občerstvení): \$4.00, členové ČSNRA \$3.00. Mládeži do 16ti let je vstup zakázán.

11. října 1987 — (neděle), 2.00 p.m. Schůze Oblastního výboru na adrese: Jirí Žemlička, 2025 Common, Warren, Michigan 48092. Členové odboček jsou vítáni.

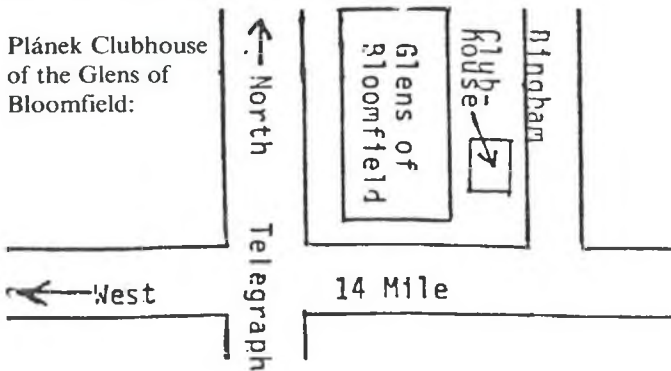
25. října 1987 — (neděle), 12.00—5.00 p.m. Soubor zpěváků, hudebníků a tanečníků z Prahy vystoupí v The Grande Ballroom, 31186 W. Warren, Westland, Michigan. Vstupné: \$12.50 (včetně piv), předprodej: W. Cortis, (313) 464-8861.

October 10, 1987 — (Saturday), 6:00—12:00 p.m. The District Committee will commemorate as part of program series "Prague Café" the 69th anniversary of independence of the Czechoslovak Republic in the Clubhouse of the Glens of Bloomfield, Bingham Road, 14 Mile & Telegraph (a plan is attached). A keynote speaker, publicist Martin Hrabík (Cleveland, Ohio), will talk on "The 28th October and the First Czechoslovak Republic". The program will include a cultural feature, Antonín Dvořák, Humoresque, Opus 101, Nos. 1, 3, 4, 5 and 7. Piano soloist: Gita Begin. After program discussion and free entertainment. Refreshments will be available. Admission (not including refreshments): \$4.00, members of CNCA \$3.00. Persons under 16 will not be admitted.

October 11, 1987 — (Sunday), 2:00 p.m. Meeting of the District Committee at the following address: Jiri Zemlicka, 2025 Common, Warren, Michigan. Members of CNCA are welcome.

October 25, 1987 — (Sunday), 12:00—5:00 p.m. A band of singers, musicians and dancers from Prague will perform at The Grand Ballroom, 31186 W. Warren, Westland, Michigan. Admission: \$12.50 (beer is included), ticket reservations: Walter Cortis, (313) 464-8861.

Z odbočky San Diego, California

Pořádala Večer vzpomínek k poctění Presidenta Osvoboditele Tomáše G. Masaryka, který se konal 25. září 1987. Na pořadu byl proslov Dr. Ivana Franklina, recitace, T. G. Masaryk mluví k dětem, hudební vložky. Po programu bylo občerstvení.

Další podniky: Koncert klasického kytaristy Jiřího Svobody dne 1. listopady na San Diego State University.

KRAJANSKÝ VÝBOR, SE ZUJÍCÍ ČELNĚ ČS. ORGANIZACE V CLEVELANDU

vás srdečně zve na

OSLAVU 69. VÝROČÍ ZALOŽENÍ ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY

s pietní vzpomínkou na **Presidenta-Osvoboditele T. G. Masaryka**, kterou pořádá v neděli 25. října 1987 ve 3 hodiny odpoledne v historické České Národní Síni, 4939 Broadway Avenue v Clevelandu.

Vyslechnete projev čestné předsedkyně Československé Národní Rady Americké Vlasty Vrázové: "T. G. Masaryk a Československé tradice ve Spojených státech". V pořadu české hudby vystoupí sbor St. Paul's Episcopal Church of Cleveland Heights, řídí Karel Paukert a Staročeská dechovka pod taktovkou Lubomíra Hromádky.

Vánoční Bazar

Československé ženské národní rady americké

6. PROSINCE — V NEDĚLI
OD 11 HODIN DO 5 HODIN

Stánky s domácím pečivem, uměleckými předměty,
vánoční nadílkou

Pro děti Mikuláš s čertem i andělem — Dětské vystoupení
Obědy — pořádá se jako v letech minulých v síni Veteránů v Ciceru

October 5, 1987

Členské příspěvky a dary odboček

Generál M. Štefánik, IL

\$90.00 86 pd. in full

Dary na činnost ČSNRA

Mr. John Šrámek za brožury "Czechoslovakia", MI \$50.00

Mr. & Mrs. John Foltýn, IL 41.00

Československá Národní Rada Americká

Oblastní Výbor Chicago

vás srdečně zve k společné oslavě

28. ŘÍJNA

pořádání

v neděli 25. října 1987 ve 3 hodiny odpoledne

ve škole Havlíček, Berwyn, Ill.

PROGRAM

1. Americká a Československá Hymna
2. Uvítání předsedou Oblastního Výboru — Richard Pur
3. K významu 28. října — Dr. Eduard Dvořák
4. B. Smetana — Árie z Hubičky
Ukolébavky
Skřivánčí Píseň
Consuelo Lopez-Šroubek soprán
5. A. Dvořák — Slovanské tance
u piana Jiřina Černá — Renáta Černá
6. A. Dvořák — Humoreska
B. Smetana — Furiant
A. Mozart — Serenáda
Smyčcový orchestr mladistvých za vedení J. Frantíka
7. Vltava — diapositivы podbarvené hudbou — T. Jandáček

Vstup \$5.00

POZNAMENEJTE SI DEN

16. LEDNA 1988

Representační Ples

ČSNRA CHICAGO

RITZ-CARLTON HOTEL

Přihlášky debutantek se přijímají do 15. října 1987.

Volejte úřadovnu ČSNRA — tel. 656-1117.

ČSA

nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota v Americe

jest připravena poskytnouti vám nejuvýhodnější druhy
životních pojistek plně zabezpečujících
vaši ochranu.

Rovněž nabízíme pojistky
poskytující pravidelný starobní důchod
jakož i pojistky hypoteční.

Další informace ochotně podají:

"Pioneer of Fraternal Life Insurance"

CSA PLAZA • 2701 SOUTH HARLEM AVENUE • BERWYN, IL 60401
Telefony (312) 795-5800 — (312) 242-2224

VĚSTNÍK

CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL
OF AMERICA
2137 So. Lombard Ave. — Room 202
Cicero, Illinois 60650

FIRST CLASS MAIL

ADDRESS CORRECTION REQUESTED

436